

6.4.2022

Valtionhallinnon kehittämissosasto
Kristiina Heiskanen

Kansallisten dialogein valmistelun operatiivisen ydinryhmän 4. kokouksen pöytäkirja

Aika 6.4.2022 klo 14.15–16.00

Paikka Teams-kokous

Osallistujat Puheenjohtaja Kai Alhanen, johtaja, Dialogiakatemia

Janne Kareinen, johtaja, Dialogiakatemia
Katju Holkeri, finanssineuvos, valtiovarainministeriö
Ira Alanko, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö
Päivi Tampere, viestintäpäällikkö, valtioneuvoston kanslia
Laura Arikka, toimitusjohtaja, Erätauko-säätiö
Ulla Siimes, toiminnanjohtaja, Lasten suojelunkeskusliitto
Päivi Hirvola, johtaja, yhteiskunnallinen koulutus, Sitra
Sihteeri, Kristiina Heiskanen, assistentti, valtiovarainministeriö

Kokous pidettiin hybridinä, läsnä Mariankatu 9 kokouskeskuksessa sekä Teamsin välityksellä. Kai Alhanen valittiin kokouksen puheenjohtajaksi. Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.15.

1. Aamun tilaisuuden huomiot ja mahdolliset muokkaukset

Käytiin läpi ryhmissä nousseita pointteja. Sovittiin, että kaikki lukevat kirjaukset ennen seuraavaa kokousta ja niiden pohjalta päätetään jatkotoimet.

a) tavoitteet

Mietittävä, miten saadaan ne ryhmät mukaan, joiden ääni ei yleensä kuulu, kuten lasten, nuorten tai vankien. Sanallisesti ja visuaalisesti kerrottava, että dialogit ovat kaikille avoimia. Eri väestöryhmille suunnattua materiaalia, eri kielillä.

Olisi hyvä saada mediassa esille Suomessa olevaa dialogiosaamista.

Vaikuttavuus: kootaan, miten aiemmin järjestetyt dialogit ovat vaikuttaneet, muttei luvata, että näillä olisi sama vaikutus. Erätauko-hankkeelta löytyy jo

paljon tietoa pohjaksi. Keskustelujen muistiinpanoista katsotaan, mikä vaikuttavuuden toive sieltä nousee. Tutkitaan, mitä vaikutusta kansallisilla dialogeilla on laajemmin, ja mitä seuraa yksittäisistä kierroksista. Viestinnässä voisi myös kertoa, miten on vaikuttanut tietyn henkilön ajatteluun tai vaikka järjestön toimintaan.

Keskusteluissa nousseista toiveista tehdään priorisointi, mihin aluksi tartutaan. Myöhemmin voi konseptia kehittää lisää.

b) prosessi

Voiko olemassa olevia keskusteluja kytkeä osaksi kansallisia dialogeja? Miten nopeasti dialogit on mahdollista saada käyntiin kriisitilanteissa? Tärkeää perustella, miksi osallistuminen on tärkeää. Tarpeellista kertoa, miten hyöty tulee näkyväksi, sekä paikallisesti että kansallisesti, ettei ole epärealistisia odotuksia. Tärkeää myös tuoda ilmi, jos dialogeissa nousseita asioita ei voida ottaa jatkoaskelissa huomioon. Päätäjillä on oltava tilaa ottaa dialogissa nousseet asiat huomioon. Osallistujille on annettava palautetta keskustelun jälkeen. Voisi järjestää yhteenvedon pohjalta jatkodialogin. Yhteenvetojen merkitys suuri, miten vaikuttaa osallistujaan, jos oma ääni ei kuulukaan siinä? Vaikutuksia voisi esitellä follow-up –tilaisuuksissa ja somekanavalla.

c) toimijat

Tarvitaan aikaa valmistautumiselle, esimerkiksi vuosikello dialogeista helpottaa resursointia. Yhtä dialogipäivää on helpompi markkinoida, mutta useamman päivän väli järjestää dialogeja helpottaa aikataulupainetta. Tarve tasapainolle siinä, että on matala kynnyks lähteä mukaan, mutta saadaan kuitenkin laadukkaita keskusteluja. Johdon ja keskijohdon suhtautumisessa dialogeihin on eroja organisaatioissa. Panostettava siihen, että jatkuvasti kerrotaan dialogien merkityksestä. Näkyviä mittareita sanojen tueksi.

Tarjotaan materiaaleja Erätauko-menetelmän pohjalta, mutta kerrotaan, että muitakin menetelmiä saa käyttää, materiaalit ovat vain tueksi.

Sanoitettava, mitä milläkin resursseilla pysytään tekemään, se luo luotettavuutta.

d) aiheen valinta

Mietittävä, miten laaja aihe saadaan toimimaan pienemmille kohderyhmille.

Hyvä tiedostaa, milloin on hyvä kutsua tiettyä kohderyhmää, milloin on hyvä, että on erilaisia ihmisiä.

e) muuta

Käytettävä kieli puhutti paljon. Esimerkiksi termin *kansalainen* käyttöä täytyy miettiä, jos kaikki keskustelijat eivät ole Suomen kansalaisia. Jotkut myös kokevat termin *dialogi* sellaiseksi, että siihen ei innosta osallistua.

Viestinnässä on tärkeää miettiä, millaista kieltä ja sanoja käytetään. On myös tarpeen määritellä, mitä *kansallinen* tarkoittaa. Ei tarkoita alkuun mielettömiä ihmismassoja, vaan keskustelijoiden moniäänisyyttä.

2. Kansallisten dialogien resurssit

Keskusteltiin siitä, että on tarvetta kartoittaa, mitkä toimijat laittavat dialogeihin työaikaresursseja ja mitä on tarve hankkia ja kompensoida. Selvitetään, mikä resurssimäärä minimissään tarvitaan, jotta dialogit saadaan käyntiin ja jatkumaan. Jatkuvuutta syntyy helpommin, kun ei ole massiivista resurssitarvetta.

Viestinnän on hyvä kulkea ydinryhmän kautta niin, että on aina useampi henkilö joka ”tietää kaikesta kaiken”. Viestintään on panostettava. Ydinryhmässä voi olla vuosien aikana vaihtuvuutta, muttei lyhyen ajan sisällä.

Osaamisesta on tärkeää puhua resurssien yhteydessä, on syntynyt paljon osaamista esimerkiksi yhteenvetojen teosta, ja sitä on tärkeää siirtää myös muille, jotta se ei jatkossa olisi kallista. On tärkeää kouluttaa myös kirjureita fasilitaattoreiden lisäksi. Kai Alhanen kertoi, että on suunniteltu prosessia, jolla kasvatetaan yhteenveto-osaamista ja tehdään ohjeistusta siitä.

a) resurssitarve ja -jako

Konkreettisesti ylös kuvina paperilla, mitä milläkin resurssimäärällä on mahdollista tehdä. Näitä voi käyttää viestiessä odotushallinnassa.

Laura Arikka, Katju Holkeri, Janne Kareinen, Päivi Tampere sekä Päivi Hirvola laskevat rahoitustarpeita ydinsummaksi. Jokainen operatiivisen ydinryhmän jäsen selvittää organisaationsa tarjottavat työaikaresurssit sekä sen, mistä tarvitsisi saada kompensatiota.

b) kompensatiotapa

Tavoitteena saada laajaa, eri lähteistä tulevaa rahoitusta, kun kyseessä on kansallisesti merkittävä asia. Päivi Hirvola, Katju Holkeri sekä Janne Kareinen listaavat mahdollisia rahoituslähteitä ennen seuraavaa kokousta.

3. Jatkoaikataulu – seuraavat kokoukset

Toukokuun loppuun mennessä tavoitteena saada yksinkertainen konseptikuvaus avoimen hallinnon nettisivuille. Tehdään esitys siitä, miten ydinryhmä aloittaa toimintansa tämän hankkeen päätyttyä.

Jakelu Kansallisten dialogien valmistelun operatiivinen ydinryhmä

Tiedoksi Valtioneuvoston hankeikkuna